

CATALUNYA SOCIAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: BAIX ST. PERE, 1, 3 i 5, BARCELONA APARTAT 273
TELEF. 1114

La Pàtria

El sentiment de patria, aqueix sentiment instintiu es un principi civilitzador. Ell lliga a la terra la tribu vagant, fa florir l'esperit de família; cria una tradició, ver-dadera veu docent de la experiència de les generacions passades; els fruits d'aque-lla terra han alimentat la seva vida cor-poral i sa rel·ligió, perfecciona son esperit; per lo qual, identificat aixís amb la patria, l'amor d'ella es per l'home com un instint de conservació; la solidaritat e identifica-ció es tan absoluta, que es cosa natura-líssima que l'home mori per la patria.

Torras i Bages

EL QUE PASSA

ESPANYA ENDINS

Si no per sentiments de patriotisme, quan menys per afectes de família, per vincles d'amistat o per lligams de negoci, es tota la opinió espanyola que te les mirades fites al Marroc. Una pila de milers de vides, que allí hi ha actualment en perill, encar que remot, son suficientes per fer estar angunioses a altres tantes famílies i a llurs parents. Son també molts altres els individus que tenen la seva incorporació a files dependenta dels aconeximents, adversos o favorables, que's desentrotllin al Africa. I en fi, son tants els problemes, brassos, vides i milions que juguen a Melilla, que no pot restar indiferent cap espanyol siga el que's vulga el concepte teòric que tinga de Pàtria.

Perxó, contrariament al que ha vingut passant des del any 1909 fins ara tothom comença a llegir el diari, per a la secció del Marroc. Perxó tothom sap que la passada setmana fou setmana de moviment. A la dreta de Melilla anant cap a Alhucemes, en les posicions zoco el Had i Tissa, si bé sens moure'ns de la situació estacionaria, tinguérem forts combats amb grans pèrdues per al enemic. Cap a l'esquerra i riberejant el Mar Chica sense mancar-hi trets ni canonades hem afiansat les posicions antigues i un tren blindat ha pogut arribar a un kilòmetre de Nador.

En resum se pot dir que estem allà on erem, que la tendència es al avançament però molt calmos, que hem fortificat, més bé les posicions, que han comensat a provar-se tancs i autos blindats amb èxit marvellós, llàstima que se poden contar amb els dits de la mà, i que tot i no passar d'escaramusses la tossunaria ha fet rebre al enemic moltes baixes.

A la zona occidental, a Larache, també els moros han fet una traidoria a una patrulla avançada. Debem creure que la cosa no tindrà conseqüències.

A última hora se diu que el meritíssim general Navarro està prop de Alhucemes a punt de ésser lliurat. Déu ho fassi.

Tant com el que, directa i quotidianament passi a Melilla interessa a l'opinió el que fassin i el que pensen el general Berenguer i

el Govern. Per ara, el primer acumula tropes i elements de tota mena sense aixelebrar-se. Disposa de vora 50,000 homes, material modern hi va arribant; les capitals s'estalonen per regalar avions. Esperem sense frissances i tinguem fe en el General de tant de seny.

Es difícil esbrinar quina política voldrà seguir el Govern en el problema general del Marroc. Síntomes contradictoris frillen de vaticinar amb mitges probabilitats d'èxit. Sembla que els homes públics temen expressar-se amb trasperència i juguen amb eufemisme i equívocs. Si pacificació, si colonització, si conquesta, si protectorat. Es parla del fracàs de la política seguida tot patrocinant-ne un altre que es la mateixa amb diferent nom. Se parla d'una mera vigilància des de les costes quan s'acumulen, a Melilla, molts elements de guerra.

Com que el nom no fa la cosa, ens basta tenir confiança en el Govern, se'n mereix un crescut emprèst, i esperar que una vegada estudiada la qüestió, és l'únic que la pot estudiar eficientment, dongui una orientació i la porti a feliç terme. Siga la que vulga l'acceptarà el poble. Lo que no vol aquest, de lo que està tip, de lo que renega, és de l'eterna política espanyola del fer i desfer del teixir i escorrer de Penélope, de les corredisses d'esquirol sense objecte ni utilitat.

Està clar que el Govern es preocupa predominantment de la política marroquí, causa de la seva constitució. Però n'hi han altres d'imperatius damunt de la taula que aquest Govern hauria de resoldre abans de anar-se'n. Ara es veuran les tremendes conseqüències del governs interins que tenen tots els assumptes damunt la taula sense resoldre'n cap. El món roda, no s'atura encara que s'aturin els governants; els problemes se acumulen, es fa feix, la bola augmenta i pot atuir a tot un poble. Avui, i es natural, no n'hi ha per menys, tot ho capfica i omple l'assumpte de l'Àfrica. Aquí es veu un problema urgent que hauria d'ocupar exclusivament l'atenció d'un govern. Fa poc es parlava del problema ferroviari amb qualificatius de gravetat i urgència. Un govern flac mori sens resoldre'l, resta al cim de la taula. Un xic abans era agudíssim el problema social.

Tampoc es resolgué. Queda sobre la taula. I el mateix va passar amb el problema català. Tots ells problemes vius, queden sobre la taula, per a marejar a qualsevol govern serio que vulgui posar tot l'esment en els problemes que les realitats van plantejant.

Vet'aquí el que l'opinió voldria d'aquest Govern. Guanyar el temps perdut, avançar la nau de l'Estat a l'altura dels problemes, pujar les lleis al nivell dels fets. Sembla que els ministres així ho entenen. En Cierva s'ha arribat, el dissabte, fins a Melilla; el dilluns ha retornat. Hem de suposar que no haurà perdut el temps. En Cambó ha passat el diumenge a Barcelona i diu que lo primer que vol fer es publicar una memoria amb l'estat actual de l'Hisenda española. Aixís les classes adinerades veuran fonamentats els sacrificis que demà se els demanin.

La pluja va ser general, el fret va acompanyar-la; ara el sol torna a lluir els raigs que a Barcelona fan dispersar la gent.

Gracies a Deu, el baròmetre de sang continua minvant. El governador Sr. Martínez Anido, per ara es queda a Barcelona.

Tanquem la crònica esperant les decisions dels diputats de la Mancomunitat, reunits en Assemblée reglamentaria.

ESPANYA ENFORA

Tres plets ocupen preferentment l'atenció del mon: el angle-irlandès, el de Alta Silesia i el dels turcs i grecs.

A pesar de les reserves i de la discreció dels que ho han negociat, les negociacions entre De Valera, president de la república irlandesa y Lloyd George, cap del govern angles, han fracassat. De Valera se retira en el sentit de discutir de potència a potència, de tu a tu. En George diu que cap govern anglès pot acceptar una discusió en quins preliminars se vulgui equiparar Irlanda amb Portugal o Bèlgica.

Sembla que hi ha esperances de poguer continuar les converses, entretant el plet continua irresolt. De Valera i els seus demostren tenir l'enteresa i dignitat dels pobles que si no son independents mereixen ser-ho. En George, se sap portar amb fredor i fermesa del bon anglès, que te la ma dreta acariciadora i l'esquerra de ferro.

L'altre plet, el francès-polac-alemany-anglès, en l'afar de l'Alta Silesia va passant d'una jurisdicció a un altre sense que ningú s'hi atreveixi.

El Consell Suprem després d'escoltar als tècnics i discutir molt, ho ha endossat a la Societat de Nacions. Aquesta encomanà la ponència al embaixador espanyol a París senyor Quiñones de León. Veritablement era un lloc d'honor el que es donava a un representant espanyol, però sumament difícil, tractant-se d'un problema tan complex en el qual hi juguen fets de costosa interpretació i principis jurídics nascuts recentment al proclamar-se, en les postrimeries de la guerra, la voluntat dels pobles com a subirana portionera dels estats, i sumament escabrós per a nosaltres en aquests moments en que Tanger i Melilla ens forcen a una obligada amistat amb totes les potències.

Com nostre embaixador renuncià, el mateix president del Consell de la Societat de Nacions, Sr. Vescomte d'Ishii s'ha encarregat de la ponència desenvolupada en la sessió tinguada el dilluns a la tarda. No ha pas avançat gaire el plet. En la primera sessió la Societat no mes fa que declarar-se competent.

Turcs i grecs s'estan apallissant amb sort variable. Fins ara els turcs portaven la de rebre. Aquesta setmana diuen els turcs que han malmès a l'ala dreta del exercit enemic.

Els anglesos han tingut a l'India una sublevació local, una de tantes a que està acostumat el poble, que te sucursals a totes les terres i races, sense que mai tinguí molta transcendència. La rebelió ha nascut en la regió del Malabar, tribu dels moplachs. En el primer moment els soblevats han destrossat tot el que han trobat a son pas. Desseguít hi han anat reforços i els anglesos saben pegar amb ma de ferro, per mes que es cregui el contrari.

La Societat de Nacions es velluga molt, però l'han volgut sense un representant de Deu i Deu no beneeix son treball. Guerra al Marroc; guerra a Turquia; guerra a Irlanda; discussions a França, a Alemanya, a Polònia; fam i guerra no s'ha acabat a Rússia, lluites a l'India. Estem en ple segle XX, hi ha hagut un Wilson, dos Congresos de la Pau, una Societat de Nacions i no obstant les puntes dels sabres i les plomes enverenades continuen escriguent l'Historia.

SUPLENT.

**Aquest número ha
passat per la censura**

Síntomes bons

Tornant al règim dels Retirs Obrers, tot i deixant en peu el judici general insinuat la setmana passada en la «Conversa de Patró i Amic», trobem que, en el desenrotllament de l'implantació a Catalunya fa de bon observar-hi dues notes, que poden ésser simptomàtiques. Primera, la cessió del segur a una caixa regional, la benemèrita Caixa de Pensions per la Velleja i d'Estalvis, que és l'administradora i gestora del retir obrer a Catalunya i Balears. Segona, la tramitació gremial de les fulles d'inscripció dels obrers. Molts gremis o entitats patronals curen de repartir i aplegar les fulles de llurs associats, dona'l-s-hi informes. Aquesta tendència culmina en el fet que la Federació de Fabricants de Filats i Teixits de Catalunya hagi sol·licitat la concessió d'una caixa delegada, per tal que els obrers del ram textil i del ram d'aigua que en depenen, resultin assegurats dins de la pròpia entitat patronal, amb la intervenció oficial i les degudes garanties.

Aplaudim-ho de tot cor. Aplaudim-ho, que ben poques ocasions s'ens en presenten. El veritable gremi, el tan suspirat gremi, es això. El gremi era l'associació dels patrons, que hi tenien els seus obrers inscrits i protegits. Quan una associació d'amos pren una mida a benefici dels seus operaris, llavors fa acte de gremi. Per això jo vaig lloar sempre el Comitè Oficial Cotoner, entitat creada pels patrons, que passà el jornal als obrers del cotó durant la gran crisi per manca de fibra els anys 1917 i 1918.

Això de que els patrons textils hagin sentit la necessitat de que els seus obrers, els treballadors de la indústria, no fos l'Estat qui els assegurés la renda sino ells, representats i reunits a la entitat federal, obra el cor a l'esperança de que tal volta aquesta llei de retir pot ésser un petit pas vers la constitució gremial. Es clar que els patrons no havien d'esperar que l'Estat iniciés el segur. Però ja que els ha donat aquesta lliçó, faran molt bé demostrant que saben aprofitar-la.

¿Concedirà l'Estat a la Federació de Fabricants de Filats i Teixits de Catalunya, la Caixa Col·laboradora? Tant de bò que sí. Des d'aquestes columnes ho apoïem amb tot fervor. No pas per a substreure-ho de la Caixa de Pensions, que justament està fent, amb la delegació d'aquest segur un servei eminent a la terra, sinó perquè ho creiem un pas molt

fecond envers la restauració de l'esperit gremial. Perque començarà a saber tothom que els patrons textils prenent cura i administren interessos dels obrers textils. Perque els obrers textils podran veure com els patrons textils encara s'els estimen com a tals i no permeten que la col·lectivitat faci un servei que els patrons senten la voluntat de fer ells mateixos.

Entengui-s bé que amb aquestes paraules no vull pas dir que trovi excel·lenta ni molt menys la llei ni son desenrotll pràctic. Es patenta la desproporció entre l'esforç i el resultat; entre el quantios sacrifici que en diners i en treball administratiu cada fabricant haurà d'aportar, afegint-hi el sacrifici que fa l'Estat, amb l'exigu benefici que en tocarà l'obrer. Malgrat la enormitat dels milions que s'inmobilitzaran, de fet al treballador no se li resol cap problema. I el pobre vell, al qual la manca de forces, de feina, de fills que l'ajudin, de salut o d'un patró humanitari, es trovi a 65 anys, sense poder treballar, la pesseta diària no li estalvia pas l'humiliació del recórrer a l'almoïna.

Empró, precisament per causa d'aquestos defectes substancials, es de celebrar que els diners dels fabricants catalans no surtin fora de Catalunya i es recaptin en una Caixa de tan bona anomenada, tan popular i tan catalana, com la de Pensions. I més ho seria si, amb les garanties del cas, es pogués fer la divisió gremial, recullint els fabricants de cada indústria el fons d'assegurança en favor dels obrers respectius; això permetria sens dubte un perfeccionament del sistema: trovar el mijà de fer rendir als cabals mateixos un millor profit per a l'operari.

Aquest fet, tan sols, de la inscripció dels obrers, quin avens és, més considerable! Els fabricants aporten les llistes del seu personal; cada mes donen les altes i les baixes. Tot obrer queda inscrit al llibre del segur, ja per sempre més. Si es fés l'assegurança per indústries o gremis, quedaria inscrit al llibre gremial. Per això sol caldrà sens dubte beneir la llei de retirs. I tal volta aquesta eficàcia moral sigui més grossa, i a a llarga dongui resultats més positius que l'objecte concret de la pensió. Perque la inscripció porta en sí l'instrument de futures i més eficaces aventatges que els patrons podran iniciar.

Oidà que els amos ho entenguessin com jo ho entenc. Perque sols una cosa pot redimir el patró del preocupar-se pels obrers de casa seva. I és que el gremi es preocupi dels obrers del gremi.

R. RUCABADO.

La Verge del cirerer florit

D'ençà que els frares son al poble, diu la gent camperola, no havem perdut cap collita. Ara els aiguats no arrassen els nostres camps ni la calamarsa arrabassa dels arbres els fruits primerencs. La gent del poble estima els frares perquè son humils i virtuosos i aconhorten els pobres. El convent es al cim de la muntanya i el poble petit i rònec es a la vessant.

Quan les mares tenen un fill malalt van a la capella del convent i s'agenollen davant la Verge del cirerer florit i amb llàgrimes als ulls li demanen que guareixi el pobre fillet, la vida del qual la mort vol arrabassar.

Adhuc les donzelles corferides van a contar-li llurs sofrances i li fan conèixer les seves amors. La Verge del cirerer florit es la mare amorosa de tots els fills del poble. Aconhorta els que ploreu i acull generosa els precos dels pobres pecadors.

Cada mati tusta la porta del convent un jove artista. La bellesa dels claustrers el subjuga i demana permís per a copsar amb els pinzells llurs meravelles.

El P. Anselm contempla encisat com van reproduint-se damunt la tela les belleses dels claustrers.

—Llástima, exclama el P. Anselm, que un home com vos d'una sensibilitat tan refinada, no sigui més espiritual.

—Es que es molt difícil creure les coses misterioses que vos creieu, respongué somrient l'artista.

—Per creure cal ésser humil i vos sou, perdoneu la duresa del concepte, un xic orgullós. No creieu sinó en aquelles coses que poden veure's amb els ulls materials. No dubteu de l'existència d'aquests capitells que pinteu, perquè podeu sentir la fredor de la pedra posant-hi la ma al damunt. No us parla d'un Deu creador la grandesa d'aquestes muntanyes, la verdor d'aquests arbres esponerons i al roentor d'aquest sol magnífic que ens il·lumina?

—Jo crec en Deu, però no crec en les vostres doctrines.

—Heu creat una religió pel vostre us particular, bandejant totes les coses que us molestaven. Us penseu que les coses deixen d'existir, negant la seva existència? Segurament si l'Església no fos tan severa en el domini de les nostres passions, no la combatirieu. Combatent-la, creieu justificar els vostres actes reprobables.

—Jo la combató perquè plega les ales de l'esperit. Jo soc lliure i no admeto coaccions de ningú.

—Ah! sou lliure. Voldria que em diguessiu quants anys us resten de vida. No ho sabeu, veritat? Doncs així es que vos, igualment que jo, depeneu d'un ser superior que regula la vida dels homes. Dieu que la religió plega les ales de l'esperit i aquest no es sinó lluminós i àgil quan l'acosten a Deu. L'error exclavitza l'esperit. Purifiqueu el vostre cor i la religió esdevindrà un jorn dolç i saludable. Ara no veieu la seva grandesa, perquè la pols de la terra us ha entenebrit els ulls. Si fossiu creient, veurieu més bella la natura, car sabríau que ha sortit de les mans de Deu.

Creieu que jo no estimo la vida? Més que vos l'estimo. Vivim tranquils perquè Deu es amb nosaltres. Vui que visiteu el convent per a que us convenceu que malgrat les mortificacions i la pobresa allunyadora de plaers mundans, vivim amb el cor alegre. Aquesta, amic meu, es la veritable alegria.

El jove pintor emmudí. El P. Anselm obri una porta i li va dir: aquesta es la vostra casa. Visitaren les dependències del convent i l'artista anava fent preguntes interessants que eren contestades amablement. En arribar al refectori el P. Anselm exclamà somrient: voleu més humilitat i més pobresa? Parets emblanquinades, taules senzilles i plats de terrissa. Creieu que si no hi hagués una vida més enllà d'aquesta i un Deu creador de totes les coses, fariem aquests sacrificis? Passareu a la Capella tota olorosa d'incens i de perfum de flors. Aquesta és la Verge que el poble anomena del cirerer florit. Mireu-la que és formosa. La gent camperola diu que fa olor de romani. No us diu res aquest vostre tan dolç i aquests ulls asserenats i lluminosos? Oh! sí, per grans que siguin els vos-

tres prejudicis, teniu cor i aquest s'emociona sempre davant una imatge de la Verge! Segurament no sabeu perquè li diuen la Verge del cirerer florit. Diuen que per aquestes muntanyes hi havia una donzella molt pobre que cada tarda anava a abeurar les vaques, i un dia mentre aquestes es delectaven bevent l'aigua cristallina del riu, s'adormí dolçament sota un cirerer que l'havien mort les gelades. Somià que vora d'ella hi havia una imatge de la Mare de Deu, la qual volia ésser venerada al cim de la muntanya. Soltadament desclougué els ulls i va sentir que cantaven els àngels. Deu meu, exclamà, quines cantúries més dolces! Que volen dir aquests cants, Senyor? Serà cert que vora meu hi ha una imatge de la Verge? S'alçà ràpidament i encisada per la dolçor dels cants s'acostà a una petita balma. De sobte la terra s'encatifà d'herba; les flors humils dels camps s'esbatanaren; els ocells xisclajant, varen estendre les ales sota del cel, inundant de llum que blavejava intensament i el riu remorejà teixint randes d'escuma. La pobre donzella restà meravellada i no sabia que fer. Penetrà dins la petita balma i trobà, tota resplendent, una imatge de la Mare de Deu. Senyora, va dir la donzella, si les meves toques mans no us haguessin de profanar us treuria d'aquesta soletat. I la Verge va respondre amb una veu tan dolça, que la donzella va creure morir: Porta'm al convent que hi ha al cim d'aquesta muntanya i digue's que desitjo que el poble vingui a honorar-me i a fer penitència. La donzella tregué la Verge a la llum i en sortir de la balma, el cirerer mort per les gelades, florí i les cireres vermelles com gotes de sang, varen perfumar els aires. Les donzelles de la rodalia, cada any van a collir cireres d'aquell cirerer i diuen que la noia que en cull i en menja es manté honesta tota la vida.

I ara ja sabeu perquè en diuen la Verge del cirerer florit.

El jove artista estava emocionat. Mirà la Verge i la trobà formosa i notà, com la gent del poble, que feia olor de romaní. El P. Anselm, endevinant l'emoció que el dominava, li va dir: si voleu dinar amb nosaltres hi haurà també per vos un plat a taula. L'artista accedí i el P. Anselm, durant el dinar feu llegir uns comentaris sobre la paràbola del fill pròdig. El jove pintor escoltava la lectura amb un gran interès. Ja veieu que es senzill el nostre dinar, digué el P. Anselm! Be ho es, respongué el pintor, però us asseguro que em plau la vostra companyia.

A la tarda, des de la finestra de la cel·la del P. Anselm, varen veure arribar un estol de pelegrins. Aquests pujaven pausadament la muntanya, cantant himnes i dient pregàries. Un pelegrí portava un Crist, amb els braços oberts i coronat d'espines i l'alçava ben enlaire, com una bandera gloriosa. El sol de posta il·lumina el Crist i hauriau dit que sangnava. Ja veieu, digué el P. Anselm, quina fortitud dona la fe! Els pelegrins arribaren al convent i les portes de la Capella s'obriren de bat a bat. El pintor des dels claustres, escoltà el cant dels romeus. El sol s'estimbava darrera les muntanyes. La terra s'anava obscurint lentament. Els ocells amagaven el cap sota l'ala.

Vibrà una campana i les seves vibracions sonores s'estengueren enllà dels camps, que s'adormien sota el parpalteig de les primeres estrelles. L'orgue ressonà magestuosament i els frares cantaren. El jove pintor, emocionadíssim, s'agenollà al peu de la Creu que s'aixeca magestosa i triomfant en mig dels claustres i plorà. El P. Anselm, que l'observava des d'un finestral, plorà també, però era d'alegria.

CIVERA.

El soldat d'Àfrica

Es un pretext per a que els tradicionals amants de la CASTIZA JUERGA ESPAÑOLA es diverteixin, organitzan balls, festivals, tòmbols, curses de braus i tota classe de disbauxes.

Erzberger

Així com l'institució del Jurat ha sigut una conquesta democràtica més derivada de la Revolució francesa, en virtut de la qual el poble anònim i ignorant pren un puesto en l'alta administració de justícia, sembla talment com si el reinat de l'*Star*, derivat de la Revolució russa, fos un avens més en el camí de les conquestes democràtiques, en virtut del qual, no ja una persona inepta o dolenta, sino el més vil dels mobles queda encarregat d'administrar justícia d'una manera simplista i crudel a tot arreu del món.

No es a Espanya sol ont ajusticia l'*Star*. El dijous de la setmana passada fou assassinat a trets Maties Erzberger, en el bosc Negre, camí de l'estació termal de Giesbach, en quin punt estiuejava junt amb sa família l'il·lustre polític alemany.

Es molt prestigiosa, complexa, i en els últims temps fortament discutida la personalitat d'Erzberger. Va néixer a Wurtemberg, en 1875. En 1903 fou elegit per primera vegada diputat del Reichstag, militant des d'aleshores en el partit del Centre, en el qual ha permanescut sense arribar a presidir-lo com falsament s'ha dit, encara que estava marcadament dibuixada sa personalitat dintre el mateix.

A l'any 1912 intervení en el debat sobre qüestions militars, com a ponent, i amb criteri potser nacionalista. A l'any 1913 va presidir el Congrés catòlic de Metz. Prengué

part molt activa en les negociacions d'armistici del any 1918. Poc després era ministre d'Hisenda de la república alemana. En aquest càrrec es ont adquireix més relleu la seva personalitat. Davant la necessitat de deure sostenir un fabolós presupost de gastos, presenta, per poguer augmentar també fabolosament els ingressos, el projecte de llei sobre les rentes, amb criteri de contribució progressiva. Aixó i la simpatia que tenia per un projecte sobres socialització en el qual s'organitzaven els «Consells obrers d'explotació» no fou admès pels socialistes, li valgueren seriosos disgustos i atacs despiadats de part d'adversaris i allegats. Primerament fou atacat en el terreny polític, després acusat en el personal, veient-se obligat a dimitir durant l'any 1920.

Havia escrit monografies polítiques a l'any 1908. Ara acabaven de sortir unes memòries seves. Els nacionalistes ja l'havien agredit una altra vegada. Quan estava ja rehabilitat i disposat a tornar a actuar en la política del meritíssim Centre, uns apassionats polítics, segurament nacionalistes, el maten amb 12 bales.

Se pensí com se vulgui del Erzberger polític, el cert es que es una rellevant personalitat del catolicisme social, que ha donat proves de sapiguer anar molt avant en el camí favorable als obrers. Tota la premsa obrera del seu país protesta enèrgicament del seu assassinat, mentres s'organitzen vagues i manifestacions en el mateix sentit, per part de les masses.

Pel soldat d'Àfrica

Us demanem: L'oració per a que Déu Nostre Senyor els protegeixi i condueixi a la victòria.

La vostra caritat per a que amb un òbol pur i generós, nudriu els ingressos amb que se li vol fer més lleu llur fatiga, i es pugui atendre millor llurs desgràcies i dels seus.

Del camp estant

Dretes d'interessos

La diada de la Mare de Deu d'Agost vaig tenir ocasió de presenciar la processó de la festa major del poble on estíuejo. Fou, realment, una manifestació esplendent de pietat, un acte religiós magníficent, que deixà estorats a quans el contemplaven.

Primer, fils inacabables de senyores, amb bells estols de damisel·les, filles de Maria, que acompanyaven en públic homenatge a la seva Mare en el dia de la seva exaltació gloriosa al Cel. Després, homes, joves, de totes les condicions socials, en fileres gairebé inacabables.

La sorpresa fou més grossa per a nosaltres, acostumats com estavem a veure aquella processó anys endarrera, pobra i trista, migrada, amb els elements de clerecia i oficials indispensables... i prou.

¿Què havia passat aquí? ¿A què obeeix aquest canvi gairebé inusitat?

I un amic del poble ens contà el següent:

—«Fa dos anys el sindicalisme roig estava aquí, com arreu de Catalunya, en plena ufana. Tant i tant creixia i tanta i tanta fou la força adquirida pel mateix, que els seus directors es desvanecieren, perderen el mon de vista, i la realitat s'allunyà de la seva actuació. I aquell moviment que procurava mantenir-se baix les apariències de moviment reivindicador del treball, gracies a la superbia dels seus enfatuats directors d'aquí, es convertí en un moviment antisocial i anti-religiós. I després dels èxits alcançats vingueren les falses direccions, l'abandó d'aquella apariència de professionalisme que tant servava els començos, i les tonteries més greus foren comeses per aquella pobre gent.

Una d'aquestes fou la de volguer suprimir les festes religioses. I per començar, acordaren que el dia de l'Assumpta, festa popular aquí per excel·lència, tots els sindicalistes, acudissin al camp per a treballar. I fou cosa de veure com a la tarda de dita festa, mentre la processó de la Verge recorria els carrers de la vila, un altra mena de processó, de jornalers més esparracats i bruts que de costum, i amb les eines de treball (que potser no havien utilitzat) al coll, entrava el poble pels principals carrers, recorrent-los i procurant cridar l'atenció de tothom.

L'indignació que això produí no és per des-crita. Vosté que coneix la veneració del nostre poble per la seva Patrona i la popularitat tan grant d'aquesta festa, no extranyarà que aquest escarni dels sindicalistes provoqués una grossa indignació, un crit general de protesta, i una reacció en pro de la festivitat religiosa que aquest any, com ja l'any darrer, s'ha manifestat amb aquesta grandiositat.»

* * *

Per lo dit pot, doncs, comprendre's com la nota de religiositat ans apuntada tancava en el seu fons una manifestació anti-sindicalista. Patrons absolutament indiferents en matèria religiosa; propietaris d'un cert sentit conservador però informats doctrinalment per un rabiós economisme liberal; altres allunyats, d'anys, de tota pràctica religiosa, figuraven en la processó. Cosa que, per mi, no hauria tingut explicació sense els fets ans apuntats.

Es a dir; en la vila s'ha format, i arreu s'ha exterioritzat, un formidable bloc de dretes d'interessos. I això no és prou per a produir satisfacció.

No n'hi ha prou. El catolicisme no ha de servir de cobertora per a tapar egoismes. I tots aquells que baix el mateix creuen trobar la defensa de llurs interessos exclusivament. La justícia és la base de la doctrina catòlica-social. I si per un moment ha pogut predominar l'esperit de defensa de determinades institucions que constitueixen valors de civilització, no està lluny el dia en que s'exigeixi a tothom el coneixement i compliment dels deures que l'Església imposa a tots, i als rics especialment; que per quelcom son classes directores!

* * *

De totes maneres, no és despreciable aquest moviment de reacció, encara que no sigui més que com a preu per a futures actuacions. Un moviment s'ha produït, de conservació d'interessos, per ara. ¿Qui'ns diu que en el pervindre, i a base precisament d'aquest fort estímul de la conservació d'interessos, no pot esdevenir d'aquí un moviment en les idees?

A la nostra mà està el procurar-ho.

Antoni M. VIDAL.

LES PERSONES, I NO ELS DINERS

- Diu que el Comit  del joc enviar  pels soldats cinc mil duros cada mes.
- Els jugadors, s'hauria d'enviar a Melilla, a estalviar la sang dels pobres!

COMENTARIS

La cançó de sempre

Els fets dolorosos esdevinguts al Marroc, han servit per a que alguns diaris radicals atribuïssin la desfeta als elements *reaccionaris*. Si Espanya, han dit, bandegés les doctrines atàviques que predica l'Esglesia, esdevindria, com per art d'encantament, una gran nació. Ja sabem ara el remei. El cristianisme, segons els nostres avençats, és un obstacle per l'engrandiment dels pobles.

Si enderroquesim els temples i perseguíssem els seguidors de Crist, Espanya podria exercir dignament la missió colonitzadora que li ha confiat Europa. Sembla estrany que puguin dir-se aquestes niciees. Es un argument que s'ha emprat molt sovint per a demostrar la superioritat dels pobles no catòlics. Nosaltres no sabem pas que té que veure l'Esglesia amb els errors que puguin cometre els governants. L'Esglesia té un poder purament espiritual i no es preocupa de la reorganització dels exèrcits ni de la construcció de barcos de guerra. Si altres pobles son més rics i més forts que el nostre, és perquè tenen governants capacitats per a governar.

Per lo tant no havem de dir que Espanya és pobra i viu endarrerida perquè és fidel a l'Esglesia, sinó perquè té mals governs. No creiem pas que l'esquadra anglesa hagi estat construïda pels pastors protestants ni que els sacerdots budistes hagin reorganitzat l'exèrcit japonès.

Quan els pobles escoltaven la veu amorosa de l'Esglesia eren forts i grans i quan han volgut emancipar-se de la seva tutela han aconseguit, és veritat, formar exèrcits formidables i inventar aparells de guerra, però han perdut l'espiritualitat que és de fet la veritable grandesa. Armeu fins a les dents un poble salvatge i no serà un gran poble. L'Esglesia ens fa forts espiritualment; i un poble que té l'esperit fort és invencible. Els enemics del cristianisme s'estan contradint a cada moment. Si l'exèrcit espanyol hagués aconseguit un gros èxit i l'enemic hagués estat anorreat, haurien dit que l'esperit bèl·lic dels nostres soldats pervé del fanatisme religiós.

El gran pensador angles Chesterton, confessa que les grans contradiccions dels racionalistes, contribuirien a la seva conversió al catolicisme. Apenes, diu, un racionalista havia declarat que el Cristianisme es un mons-

truós mal somni, que un altre l'anomenava paradís de la follia. Els carrecs eren contradictoris i això el tenia confos. No era possible que el cristianisme fos a la vegada una disfressa blanca d'un mon negre, i una disfressa negra d'un mon blanc. L'estat del cristià, segueix dient, no podia ser a la vegada tan confortable que sols els afeminats s'enamoresin d'ells i tan inconfortable que sols els folls l'aguantessin. Si era veritat que falsificar la visió de la vida tenia d'ésser d'una manera o d'altra, però no podia ésser a un temps, com els vidres verds i com els vidres color de rosa. Fins aquest moment, exclama Chesterton, sols m'havia preocupat l'estravagància de la religió cristiana. Encara no se m'havia ocorregut que l'estravagància pogués estar en la ment racionalista.

Vaig comprendre que un altre dels arguments més forts contra el cristianisme consistia en que tot el que porta el nom de cristià sembla adoptar una actitud tímida i poc baronívola davant les necessitats de la resistència o de la lluita. Creia que el cristianisme es proposava reduir l'home a la categoria d'anyell innocent. Però succeí que vaig llegir quelcom molt diferent: al girar full del meu manual agnòstic, em vaig trobar que, ara, el cristianisme resultava odiós per la seva molta combativitat. El cristianisme era l'origen de totes les guerres; el cristianisme havia ofegat el mon en un diluvi de sang. ¿Com entendre aquest sortós cristianisme que sempre estava prohibint i sempre provocant les guerres?

Aquestes contradiccions que fa observar Chesterton, es repeteixen cada dia.

Els enemics del cristianisme s'haurien de posar d'acord, car del contrari demostren que les seves diatribes no son altra cosa que impotència i odi.

No es allunyant-nos de la Creu com serem grans, sinó vigoritzant el nostre esperit. Les doctrines modernes han portat el desordre i l'anarquia.

Ha deixat de retrunyir el canó en els camps d'Europa, però els esperits son agitats com si encara persistissin les horres de la guerra. En tots els pobles hi ha grans convulsions socials. Els homes segueixen odiant-se. La humanitat no es preocupa sinó de la posessió de bens materials. Es inútil, senyors materialistes, que intenten restablir l'imperi de la pau. Aquesta no vindrà fins que l'home es recordi que porta un esperit immortal dintre del pit i que els sentiments han d'ésser governats per la raó i el seny.

J. C.

Una carta d'En Lenin

La desfeta de la Rússia revolucionària

En Lenin està ja convençut que la Rússia revolucionària acabarà malament. Així ho confessa a un seu amic resident a Suïssa. Nosaltres ja fa mort de temps que ho sabem que la República dels Soviets acabaria malament. El que sembla estrany és que no se n'hagin adonat més aviat els homes representatius del moviment revolucionari rus. Si l'home fos un autòmat, els revolucionaris russos haurien triomfat, però com que té un cos i té un ànima, mai ningú aconseguirà imposar-li unes doctrines antinaturals. Les lleis s'han d'adaptar a les necessitats dels homes i per tant fracassaran sempre els que vulguin imposar una llei que sigui contrària a la nostra naturalesa. El comunisme és antinatural i encara que en cada poble hi hagués un dictador que l'imposés, els homes el rebutjarien.

En Lenin reconeix que els bolxevistes han comès greus errors. Si el comunisme hagués triomfat no censuraria els seus amics, però com que el poble que esperava convertir la terra en un paradís es mor de fam, vol fer creure que el fracàs es deu als errors que han comès els bolxevistes. No; el règim bolxevic ha fracassat perquè ja portava la mort a les entranyes. Encara que els bolxevistes haguessin estat els homes més purs de la terra, tampoc hauria arrelat el comunisme. Els amics d'En Lenin han obrat malament perquè no podien obrar d'altra manera. La seva ferocitat és una conseqüència lògica de les doctrines que defensen. Si planteu ortigues no espereu pas que us facin roses. Si el tigre devora els homes no és perquè sigui més dolent que els demés animals, sino perquè el seu instint l'obliga a devorar. L'home quan obra per instint es també temible. Per això necessita una força que domini les seves passions i les seves concupiscències.

Bandegeu dels pobles la religió i tornarem altra vegada a la barbarie. En Lenin es creia que negant l'existència de Déu, havia deixat d'existir. Cal que el poble es convenci que sense Déu no hi ha grandesa possible.

També reconeix el capdill bolxevic que no es pot combatre l'esperit creador ni la voluntat individual. Si l'Estat prescindís de l'esforç i de les iniciatives individuals, no progressaria cap poble. Aquests progressen quan els homes que consumeixen la responsabili-

tat del govern, son ajudats i assistits per la opinió pública. El govern no podria pas atendre totes les necessitats. Cal que l'esforç de cada home l'ajudi dintre del seu camp d'acció. En Lenin creia que l'Estat era omnipotent i que ell sol podria portar la felicitat al poble rus. I s'ha equivocat. El comunisme mata l'esforç individual. Si l'home sap que no té dret a retenir els guanys obtinguts amb l'explotació d'una indústria, com volem que intenti desenrotllar les seves aptituds comercials? Volem que se sacrifiqui per un estat que no reconeix la seva personalitat? Com volem que triomfi l'esperit creador dels homes, si els hi negueu el dret de propietat?

El treball ha de tenir un estímul. L'home s'ha de moure lliurement i ha de seguir el camí que més s'acomodi a les seves aptituds.

El partit comunista rus, segons propia confessió d'En Lenin, disminueix diàriament a causa de la tendència de tots a col·locar llur interès particular per damunt de l'interès col·lectiu. És innocent aquesta afirmació. Creia sincerament En Lenin que l'interès particular desapareixia amb l'implantació del comunisme? L'interès col·lectiu el senten únicament les ànimes grans, els cors generosos, els que veuen en cada home un germà seu. Les doctrines bolxevics que converteixen l'home en un ser abstracte i maten la seva personalitat, no poden engendrar altra cosa que egoismes i desigs de cobejança.

En Lenin acaba la seva carta declarant que reconeix la necessitat de fer concessions per aconseguir amb elles salvar la Rússia revolucionària. I per arribar a un desenllaç tan trist s'han comes tants crims i s'ha perseguit aferrissadament els enemics del règim bolxevic?

No valia la pena d'haver perturbat la pau dels pobles i d'haver trasbalsat la seva economia. Servirà d'exemple l'espectacle tristíssim que està donant Rússia davant del món civilitzat? Hi haurà encara obrers que creuran en la eficàcia del comunisme, veient que el poble rus està morint de fam?

Proclamem ben alt per a que ho sentin els pobres obcecats, que l'única civilització que pot fer grans els pobles i feliços els homes, és la civilització cristiana.

Joan ARTAU.

D'ací d'allà

La ciutat de Barcelona està d'enhorabona. El multimillonari Sr. Massana li ha fet una riquíssima deixa, per a bastir una Escola de Belles Arts, per a crear un premi qu'estimuli als artistes, oi mes d'una importantíssima colecció d'art que enriquirà nostre Museo. Nombrosíssimes institucions de caritat, com hospitals i assils rebràn també l'influència de la seva generositat.

El gust d'aquest benemèrit patrici i fervorós catòlic, que cada matí i invariablement anava a Missa i a combregar a la parroquia de Sant Jaume, i a que ningú hauria endevinat per la seva modestia, a una persona acaabalada, es la mes ingènua apologia del catolicisme català.

Estem ben segurs que el Sr. Massana no hauria donat ni una pessa de cinc en cap festival patriòtic, ni encara que se li hagues invocat el pretext dels soldats d'Àfrica.

Llegim en un setmanari la crida feta pel «Comitè executiu de la internacional comunista» als obrers i a les obreres de tots els països demanant caritat per a el poble rus, ja que 20.000.000 de sers humans estan amenaçats de morir de fam.

La catàstrofe diuen que es deguda a fenòmens naturals.

Naturals i lògics.

La psicologia de les multituds espanyoles, es verdaderament quelcom desconcertant. El desastre marroquí li ha produït com efecte un extraordinari «*furor juerguistic*». Desde la inofensiva bandereta clavada a la solapa, fins a la *solapada banderilla* clavada al brau, quantes graduacions i quants matisos en aquest furor. Saraus, tómbols, thès, festes de totes menes i per a tot-hom. Casi, casi, que ja no hi haurà programa de festa major, en que els pobres soldats d'Àfrica no serveixin com a pretext d'un número de disbauxa.

Per patriotisme i per caritat demanem als *juerguistas* una mica de pudor, car es poden divertir igual, sense *pretextos cínics*.

Otrosí: que es diu en llenguatge curialesc: hem observat un fenomen molt digne de te-

nir-se en compte. No hi ha dia en que la premsa no relati la iniciativa de tal o qual ciutat, vila, poble, caseriu o despoblat de l'Estat espanyol, per a adquirir elements de guerra que serveixin per a aplastar a n'El Krim i sancionar llur crim. Els *revanchistes* que son uns senyors molt *demodées* i de edat respectable es freguen les mans. Es per a ells un símptoma de l'ardor bèlic de la *raza española*, del noble *patriotismo* d'en Pujol de l'A. B. C.

Jo que a estones perdudes em dedico a la filosofia, he vist en aquests oferiments, mes que una *cooperació* una *llissó*, i certs símptomes greus de desorganització social.

Retallem de «El Comunista» el següent entreilet: «Yo no sé si hay alguna cosa más estúpida que ser republicano; creo que no la hay, a no ser el ser socialista y demócrata».

Lenin està fent confessió general de les seves culpes i pecats, i a fe que no s'en calla cap per vergonya.

Com que tampoc en té...

Confesa que ha comès greus errors, que els seus mètodes han alsat una barrera entre Rússia i el mon civilitzat, que la seva *burrocracia* es tan burra i dolenta com la passada, que ell ha fracassat del tot i no té mes remei que donà contravapor a la màquina i tornas reaccionari. La qüestió es no deixar que'ls altris governin. ¡Quina barra!

Ara falta que algú li posi la penitència i, sobre tot, que se l'hi apliqui.

¡Qui sab si els seus mateixos s'encarregaran de fer-ho!...

El govern amb molt bon acort ha prohibit qu'es parli de la guerra de modo que pugui perjudicar-se a la nació. Als militars els ha frenat perque no disbaratin mes.

¡Ja n'era temps!

Perque aixó de la guerra, que es de lo més serio que corre, s'havia convertit en *chirigota*.

Valdria la pena de enviar-los a Melilla als *chirigoteros* a que ens referim.

Tal volta els *moritos* els ensenyarien ço que's la guerra, per l'intermedi dels *pacos*...

NOTICIARI

La Conferència Internacional de Sindicats Cristians, ha convocat a Bruseles, per al dia 12 de Setembre del present any, una Conferència Internacional d'obreres cristianes.

En aquesta conferència es tractarà de la situació del moviment sindical femení i de les organitzacions obreres femenines, protecció a la maternitat, treball a domicili, treball assalariat de la dona casada, setmana anglesa, conferència internacional de obreres neutres.

—Del 31 de Juliol al 6 d'Agost s'ha estat celebrant a Praga el XIII Congrés Universal d'Esperanto. Entre els 2,500 delegats que hi concorregueren, hi havia representacions oficials de 40 nacions, del Secretariat general de la Societat de Nacions i del Bureau internacional del treball.

—Seguin la màxima evangèlica de que no sàpiga la ma esquerra lo que fa la dreta, el senyor Marquès de Comilles, president de la Junta de Patronat de l'Acció Popular, regala al exercit camions blindats, qual cost passarà de milió i mitg de pessetes. Una felix indiscreció ha fet públic aquest hermos acte del nobilíssim pròcer català.

—El Consell Superior de Protecció a l'Infància ha publicat el Cartell del Concurs anyal de Premis. N'hi ha molts i bons.

—La *Gaceta* anuncia el Concurs per a la venda del blat argentí que el Govern te amagatzemat als ports d'Espanya.

Mal negoci va fer l'Estat compran aquesta mercancia, mes mal en guardar-la sense cap cuidado, mes encara serà pessim el negoci que ara farà venent-lo tard i amb d'any.

—El Congrés de Cooperatives Cristianes, reunit a Zurich, ha resolt que la gran unió cooperatista allí sellada tingui un orgue de acoblament i d'acció a Roma, ahont funcionarà la Comissió Internacional de Cooperatives Cristianes.

—Finida ja l'instalació de la Imprempta per a cecs, que acaba de fundar als baixos del nostre Casal, la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, aquest nou establiment benèfic comença a treballar en la seva producció especial.

Aquesta impremta forma part de l'Obra Social que amb el nom de Institució Social d'anormals, està creant la referida Caixa de Pensions. Imprimirà en relleu i amb el mètode alfabètic nomenat Braille, obres literàries i didàctiques pròpies per a la naturalesa i psicologia especial dels orbs, mapes en

relleu per a l'ensenyament de la Geografia, cartells amb les representacions branques amb relleu de les diverses especies animals i vegetals, i tindrà també gran importància la Secció Musical, imprimint-se obres d'ensenyament i obres d'execució musical amb tota la impressió i notació, feta també en el mètode universal Braille.

—La Junta de Cases Barates aprobà el reglament de la Societat Anònima «Sindicato Emisor de Cataluña» i designà al vocal En Colominas Maseras per representant de la J. C. B. en el Comité organitzador del «Primer Congrés Nacional de Habitacions Populares».

—Amb motiu d'haver encarregat l'Estat a la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis el desenrotllament, a Catalunya i Balears, del règim obligatori de Retirs Obrers, es va reunir la Junta general d'aquesta Caixa per aprovar la introducció en els seus Estatuts d'alguns articles requerits per les disposicions legals i reglamentaries del dit règim.

En virtut de la reforma o adició estatutària aprovada, el funcionament de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis comprén ara dues grans seccions: la secció general d'estalvi i previsió i l'especial de retir obligatori i segurs obrers.

—L'Ateneu Obrer de Barcelona comença el curs de 1921-1922 oferint als obrers l'ensenyament que fins ara els ha vingut donant, cada vegada més perfeccionat i més adaptat a les necessitats modernes, junt amb altres classes que s'han considerat necessàries per a completar sa instrucció.

A les classes de dia se segueixen els mètodes pedagògics més moderns i reconeguts com a més pràctics, i les classes de nit, que tan justa fama han adquirit, seguiran en el curs de 1921-1922, les mateixes que en l'anterior, més la Mecanografia, Taquigrafia i Nocions d'Arquitectura decorativa.

Les classes de Peritatges mecànics i electricistes, han estat ampliades, havent-se augmentat el professorat, perquè els alumnes puguin estudiar totes les assignatures d'aquestes carreres.

—L'Escola Elemental del Treball fa públic que està oberta a la Secretaria la inscripció dels alumnes que, havent aprovat tots els cursos dels ensenyaments de Manyans i de Fonadors, vulguin concórrer als exercicis de revàlida per l'assoliment del Títol de Contramestre auxiliar en les especialitats d'ajustatge a mà, treball en màquines-eines, dibuix de projectes i fonderia.

INDUSTRIA CATALANA
MARCA DEPOSITADA

GRAN CERERIA DE ANTONIO SALA

40 Calle de la Princesa 40
Teléfono 428

BARCELONA

BLANQUEO de Ceras en grande escala
FABRICA de Bujías Estearicas y transparentes

NUEVO SISTEMA AL VAPOR
2 Diplomas de honor
PRIVILEGIADO POR S. M.
2 Grandes premios

GRAN CERERIA

ESPECIALIDAD en cirios, blandones, ha chas, candelas y todo lo concerniente al ramo de cerería. elaborado con toda perfección al peso, forma y gusto de cada país en **CERAS PURAS DE ABEJAS** para el CULTO CATOLICO, y con buenas mezclas de varias clases y precios. «Sin humo, olor ni carbón.»

BLANQUEO DE CERAS en gran escala, puras sin mezcla.

CERAS AMARILLAS de todas procedencias. Cerecina, Perafina, Estearina, etc. etc.

FABRICA de BUJIAS Estearicas y transparentes, blancas y colores de todas clases y varios precios. Cirios y blandones estearicos de todas dimensiones.

Casa fundada en 1858. Expediciones a todos los puntos de la Península y Ultramar.
12 MEDALLAS DE 1.ª y 2.ª CLASE

Princesa, 40 ANTONIO SALA Barcelona

Teléfono, 428. A.

Se remiten notas de precios, y catálogos, gratis.

CATALUNYA SOCIAL SURT ELS DISSAPTES

Un any. 8 ptes.
Sis mesos 4 »
Cada número . . 15 cèntims.

ANUNCIS A PREUS ECONÓMICS

CONSULTORIO CLÍNICO

DEL

DR. R. JORDÁ MASIP

Tratamiento moderno de las enfermedades génito-urinaris y cirugía

Condiciones especiales para trabajadores.

HORAS DE VISITA:
DE 7 A 9, TARDE.

BOQUERIA, 27 pral. 2.ª
Entrada: ALSINA, 3.

INTERESSANTÍSSIMA

per a els senyors Rectors, propietaris, pagesos, i Sindicats Agraris, es l'obra del

P. CHALBAUD, S. J.

Sindicatos y Cajas Rurales

4.ª edició aumentada

Per demandes dirigir-se a
« ACCIÓN POPULAR »

Baix St. Pere, 1, 3 i 5

BARCELONA

ACABA DE SORTIR

LA QUARTA EDICIÓ NOTABLE-
MENT AUMENTADA DE LA

Sociología Cristiana

DEL

Dr. Josep Llovera, Pbre.

UNICA A ESPANYA, COM A
CLARA, COMPLERTA I CONCISA

SE VEN A LES PRINCIPALS
LLIBRERIES I A

« ACCIÓN POPULAR »

PREU: 7 PESSETES

LEGIA

ETIQUETA DE GARANTIA
LEGIA LIQUIDA
CASAMITJANA
LEGIA LIQUIDA EXTRA
CASAMITJANA
S. CASAMITJANA MENSA
FABRICANTE

CONEJO

REHUSAR BOTELLAS MAL TAPADAS

Academia Gots

FUNDADA EN 1879.—C. ARCHS, 7, pral.
(Travesía de plazas Santa Ana y Nueva)

CENTRO DE ENSEÑANZA, ESENCIAL-
MENTE PRÁCTICA, DE COMERCIO

Reforma de letra, Ortografía, Correspondencia comercial, Documentación, Prácticas de escritorio, *Mecanografía*.—Cálculo mercantil y Teneduría de libros por partida doble, aplicados a toda clase de empresas incluso la *Banca y Bolsa*.—El Título de Tenedor de libros, previos exámenes por peritos y profesores mercantiles. *Clases especiales para señoritas*.—Practical of School Languages (Lenguas vivas) por profesores extranjeros y por métodos modernos puramente prácticos.—Taquigrafía.—Geografía comercial. Lenguáfonos.

804 (05) (46.71) Cot.

701

LLET CONDENSADA

PROVEU-LA

UNA

VEGADA

ES LA

MELLOR

MARCA

LA LECHERA

SERVICIOS DE LA COMPAÑIA TRASATLÁNTICA

Línea de Cuba Méjico.—Servicio mensual saliendo de Bilbao el 17, de Santander el 18, de Gijón el 20 y de Coruña el 21, para Habana y Veracruz. Salidas de Veracruz el 16 y de Habana el 20 de cada mes, para Coruña, Gijón y Santander.

Línea de Buenos Aires.—Servicio mensual saliendo de Barcelona el 4, de Málaga el 5 y de Cádiz el 7, para Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires; emprendiendo el viaje de regreso desde Buenos Aires el día 2 y de Montevideo el 3.

Línea de New-York, Cuba, Méjico.—Servicio mensual saliendo de Barcelona el 25, de Valencia el 26, de Málaga el 28 y de Cádiz el 30, para New-York, Habana y Veracruz. Regreso de Veracruz el 27 y de la Habana el 30 de cada mes con escala en New-York.

Línea de Venezuela-Colombia.—Servicio mensual saliendo de Barcelona el 10, el 11 de Valencia, el 13 de Málaga, y de Cádiz el 16 de cada mes, para Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico y Habana. Salidas de Colón el 12 para Sabanita, Curasao, Puerto Cabello, La Guayra, Puerto Rico, Canarias, Cádiz y Barcelona.

Línea de Fernando Póo.—Servicio mensual saliendo de Barcelona el 2, de Valencia el 3, de Alicante el 4, de Cádiz el 7, para Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma y puertos de la costa occidental de Africa. Regreso de Fernando Póo el 2, haciendo las escalas de Canarias y de la Península.

Regreso de Fernando Póo el 2, haciendo las escalas de Canarias y de la Península, indicadas en el viaje de ida.

Línea Brasil-Plata.—Saliendo de Bilbao, Santander, Gijón, Coruña y Vigo para Río Janeiro, Montevideo y Buenos Aires, emprendiendo el viaje de regreso desde Buenos Aires para Montevideo, Santos, Río Janeiro, Canarias, Vigo, Coruña, Gijón, Santander y Bilbao.

Además de los indicados servicios, la Compañía Trasatlántica tiene establecidos los especiales de los puertos del Mediterráneo a New-York, puertos Cantábrico a New-York y la Línea de Barcelona a Filipinas, cuyas salidas no son fijas y se anunciarán oportunamente en cada viaje.

Estos vapores admiten carga en las condiciones más favorables y pasajeros, a quienes la Compañía da alojamiento muy cómodo y trato esmerado, como ha acreditado en su dilatado servicio. Todos los vapores tienen telegrafía sin hilos. También se admite carga y se expiden pasajes para todos los puertos del mundo, servidos por líneas regulares.

FRANQUEO CONCERTADO

Imp. La Herminia de Oro Calle Nueva de S. Francisco, 17, Barcelona